

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ННІБІФ**

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

**Система управління фінансовою безпекою
підприємства**

Виконав:

здобувач освітнього ступеня «Магістр»
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та
страхування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий
ринок»
денної форми навчання
Задорожній Олександр Сергійович

Керівник:

Канд. екон. наук, доцент Фугело П.М.

Оцінка захисту:

Національна шкала _____

Кількість балів ____ Шкала ECTS ____

« ____ » _____ 2025 р.

Допускається до захисту:

« ____ » _____ 2025 р.

Гарант освітньо-професійної програми

«Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Д-р екон. наук, проф.

_____ Рудик В.К.

м. Кам'янець–Подільський, 2025

Анотація

Задорожній О. С. *Система управління фінансовою безпекою підприємства* – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський, 2025.

У роботі розкрито зміст і роль фінансової безпеки підприємств, а також визначено її місце в системі економічної безпеки. Розглянуто сутність системи фінансової безпеки та охарактеризовано її ключові складові. Проаналізовано інструменти та підходи до управління фінансовою безпекою підприємства. Подано загальну оцінку фінансово-господарської діяльності підприємства, здійснено аналіз його фінансового стану й проведено оцінювання рівня фінансової безпеки. Запропоновано уточнене визначення фінансової безпеки, оновлену схему управління та комплексний підхід до її оцінювання.

Ключові слова: фінансова безпека, система управління, фінансова стійкість.

Annotation

Zadorozhnyi O. S. The System of Financial Security Management of an Enterprise - on the rights of a manuscript.

Qualification work for the degree of "Master" in the specialty 072 "Finance, banking, insurance and stock market". - Higher educational institution «Podillia State University», Kamyanyets-Podilskyi, 2025.

The paper deals with the essence, importance of financial security of enterprises and its place in the economic security system. The concept of financial security system and its components are investigated. The methods of management of financial security of the enterprise are analyzed. The general description of financial and economic activity of the enterprise is given. The analysis of the financial condition was carried out and the financial security of the enterprise was assessed. An advanced concept, scheme of management and approach to a comprehensive assessment of the level of financial security of the enterprise are offered.

Keywords: financial security, financial security, governance system, financial sustainability

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1 Сутнісні ознаки та роль фінансової безпеки підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки.	8
1.2 Інструментарій та методи діагностики фінансової безпеки підприємств...	19
1.3 Система управління фінансовою безпекою підприємства.....	27
Висновки до розділу 1.....	35
2. ОЦІНКА ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПП «ПОДІЛЛЯ-СЕРВІС».....	40
2.1 Загальна характеристика ПП «Поділля-Сервіс».....	40
2.2 Аналіз фінансового стану ПП «Поділля-Сервіс».....	43
2.3 Комплексна діагностика фінансової безпеки ПП «Поділля-Сервіс» із використанням інтегрального показника.....	55
Висновки до розділу 2	62
3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	64
3.1 Напрями удосконалення організаційного, економічного та правового забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.....	64
3.2 Поліпшення методичних підходів до оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства.....	77
Висновки до розділу 3.....	91
Висновки.....	92
Список використаних джерел.....	96
Додатки.....	104

ВСТУП

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується високою динамічністю, невизначеністю та багаторівневим впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. У таких умовах ведення підприємницької діяльності стає все більш ризиковим та вимагає від суб'єктів господарювання здатності швидко адаптуватися до змін ринкового середовища, забезпечувати стабільність фінансових результатів та зберігати конкурентні переваги. Відтак, питання формування ефективної системи управління фінансовою безпекою набуває особливої актуальності, оскільки саме вона виступає основою довгострокового розвитку та запорукою стійкого функціонування підприємства.

Фінансова безпека розглядається як один із ключових елементів економічної безпеки суб'єкта господарювання, оскільки визначає його здатність протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам, підтримувати належний рівень платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості. Систематичний моніторинг фінансового стану, своєчасне виявлення та оцінювання ризиків дає можливість підприємству запобігти критичним наслідкам, своєчасно коригувати управлінські рішення та забезпечувати сталі результати діяльності.

В умовах високої волатильності ринку, цінових коливань, зміни регуляторної політики, логістичних обмежень та конкурентного тиску постає нагальна потреба у застосуванні дієвих методів діагностики фінансової безпеки. Це зумовлює необхідність розробки та удосконалення інструментарію оцінювання фінансового стану підприємства, що дозволить підвищити ефективність управління та мінімізувати можливі ризики. Об'єктивне визначення рівня фінансової безпеки є підґрунтям для прийняття стратегічних і тактичних рішень, які забезпечують стабільну господарську діяльність протягом тривалого періоду.

Актуальність теми дослідження посилюється також тим, що в умовах поствоєнної трансформації економіки України підприємства змушені працювати в середовищі підвищеної невизначеності. Це вимагає впровадження більш гнучких моделей управління, які поєднують дієву систему фінансового контролю, інструменти ризик-менеджменту та стратегічне планування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами.

Дослідження виконане у межах плану науково-дослідних робіт ЗВО «ПДУ», а також відповідно до плану наукових розробок кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем.

Мета дослідження полягає у розвитку теоретичних та методичних положень щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства та формуванні практичних рекомендацій з оцінювання і вдосконалення управління фінансовою безпекою.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- з'ясувати сутність, значення та місце фінансової безпеки підприємства у системі економічної безпеки;
- проаналізувати існуючі підходи та методи оцінки рівня фінансової безпеки;
- дослідити інструменти управління фінансовою безпекою підприємства;
- здійснити діагностику фінансового стану ПП «Поділля-Сервіс»;
- провести оцінку рівня фінансової безпеки підприємства на основі сучасних методик;
- запропонувати напрями вдосконалення системи управління фінансовою безпекою;
- сформулювати рекомендації щодо удосконалення методики оцінювання фінансової безпеки.

Об'єкт дослідження – фінансова безпека підприємства як здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стабільне та ефективне функціонування у довгостроковій перспективі.

Предмет дослідження – сукупність економічних відносин і управлінських процесів, пов'язаних з оцінюванням, забезпеченням та підвищенням рівня фінансової безпеки підприємства.

Методологічна основа дослідження ґрунтується на використанні діалектичного підходу до вивчення економічних явищ, положеннях сучасної фінансової теорії та концепціях управління. У роботі застосовано методи економічного аналізу, логічні, статистичні, економіко-математичні та

графоаналітичні методи, а також прийоми прогнозування фінансових показників. Вибір конкретного методу обумовлювався змістом і специфікою поставлених завдань.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у:

1. подальшому розвитку трактування поняття «фінансова безпека підприємства» як системної здатності забезпечувати сталість фінансових потоків, оптимальність використання ресурсів та мінімізацію ризиків шляхом застосування комплексу аналітичних, діагностичних та контрольних механізмів;
2. удосконаленні методичного підходу до оцінювання стану фінансової безпеки суб'єкта господарювання через адаптацію та розширення існуючих методик.

Особистий внесок автора полягає у самостійному виконанні аналізу фінансового стану підприємства, розрахунку показників фінансової безпеки та обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо їх покращення.

Практичне значення результатів полягає у можливості використання розроблених рекомендацій у діяльності ПП «Поділля-Сервіс», а також у застосуванні удосконаленої методики оцінки фінансової безпеки для підвищення ефективності управлінських рішень на підприємствах аналогічного профілю.

Апробація результатів здійснювалася шляхом оприлюднення матеріалів дослідження у тезах доповіді на тему: «Управління фінансовою безпекою підприємства в умовах цифровізації», представлених 4 квітня 2025 року в місті Кам'янець-Подільський.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти України, статистичні дані, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, а також фінансову звітність ПП «Поділля-Сервіс» за 2022–2024 роки.

Структура та обсяг роботи.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 103 сторінки машинописного тексту та містить 21 таблицю, 10 рисунків, список використаних джерел та додатки.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах господарювання будь-яке підприємство, незалежно від сфери діяльності, розміру чи форми власності, перебуває під постійним впливом численних ризиків та загроз. Їхнє походження може бути як зовнішнім, так і внутрішнім, що істотно позначається на результативності роботи підприємства та його фінансовому благополуччі. Турбулентність економічного середовища, зміни у регуляторній політиці, коливання ринкової кон'юнктури, а також особливості внутрішньої організації бізнес-процесів формують комплекс ризиків, які потребують ефективного управління.

Фінансова безпека підприємства у таких умовах розглядається як спроможність гарантувати безперервність і результативність діяльності на основі скоординованої системи фінансових заходів. Її ключовими завданнями є раціональне використання фінансових ресурсів, зниження чутливості до факторів ризику та забезпечення захисту стратегічних фінансових інтересів компанії.

Загрози, які можуть впливати на рівень фінансової безпеки, умовно поділяють на дві великі групи. До зовнішніх належать макроекономічні коливання, нестабільність ринку, зміни законодавства, фінансові та політичні шоки. До внутрішніх – недосконалість управлінських рішень, недостатній контроль за витрачанням ресурсів, проблеми з дотриманням платіжної дисципліни, слабкість системи внутрішнього контролю.

Управління фінансовою безпекою підприємства базується на сукупності організаційних, економічних і правових заходів, що мають на меті збереження та захист фінансового потенціалу. Основні напрями такого управління включають:

1. Забезпечення фінансової стійкості підприємства, що передбачає підтримання платоспроможності, формування резервних фондів, підтримку оптимальної структури капіталу та обмеження залежності від зовнішніх джерел фінансування.

2. Захист ключових фінансових інтересів, який охоплює мінімізацію можливих збитків, страхування ризиків, створення бар'єрів для виникнення загроз та вживання заходів для нейтралізації їхніх наслідків.

Комплексний механізм забезпечення фінансової безпеки включає низку складових: діагностику ризиків та оцінку фінансового стану, безперервний моніторинг ключових фінансових показників, контроль за дотриманням регламентів та застосування відповідних управлінських інструментів. Процес реалізації цього механізму складається з визначення пріоритетів у сфері фінансової безпеки, формування та впровадження заходів реагування, а також подальшої оцінки їхньої результативності з можливим коригуванням стратегій.

Такий підхід дозволяє підприємству підвищити стійкість до дії негативних зовнішніх та внутрішніх факторів, уникати суттєвих фінансових втрат і забезпечувати стабільність використання ресурсів.

У фінансовому менеджменті накопичено значну кількість методик оцінювання фінансової безпеки підприємств. Вони охоплюють: аналіз грошових потоків, оцінку фінансової стійкості та ліквідності, моделі прогнозування ймовірності банкрутства, методики на основі інтегральних показників, системи фінансових індикаторів та ресурсно-функціональні підходи.

У межах практичного дослідження фінансової безпеки ПП «Поділля-Сервіс», отримано такі результати:

1. Зростання обсягу активів свідчить про розширення господарської діяльності та зростання рівня ділової активності.
2. Частка позикових коштів становить лише 22% при граничному нормативі 50%, що вказує на високу фінансову незалежність та збалансовану структуру капіталу. Одночасне збільшення власного капіталу позитивно характеризує динаміку фінансової стійкості.
3. Зростання нерозподіленого прибутку сприяє зміцненню внутрішнього фінансового потенціалу.
4. Розширення як кредиторської, так і дебіторської заборгованості потребує удосконалення системи розрахунків і підвищення дисципліни у взаємовідносинах з контрагентами.

Основні коефіцієнти, що характеризують платоспроможність, ліквідність, оборотність активів та фінансову стійкість, загалом відповідають нормативним межах. Попри незначне скорочення чистого прибутку у 2024 році, підприємство

зберегло рентабельність та продемонструвало здатність підтримувати фінансову рівновагу. Для поглибленого аналізу було використано методикау Пластуна О. Л., що передбачає розрахунок інтегрального показника на основі системи оцінювальних критеріїв. Показники структуровано у дві групи – показники захищеності та показники ефективності. Кожному індикатору відповідає певна кількість балів залежно від дотримання нормативних значень. За цією методикою ПП «Поділля-Сервіс» отримало бали, які свідчать про високий рівень фінансової безпеки та відсутність критичних ризиків, що можуть загрожувати стабільності діяльності підприємства.

Важливим компонентом забезпечення фінансової безпеки є правовий захист, ефективність якого залежить від дієвості державного регулювання, якості нормативно-правових актів та дотримання вимог законодавства. Правову основу доцільно розглядати як багаторівневу систему, яка охоплює міжнародні норми, державну економічну політику, регіональні механізми фінансової безпеки та внутрішні нормативні документи підприємства, що регламентують посадові обов'язки, порядок управління ресурсами та систему внутрішнього контролю.

Використання інструментів фінансового менеджменту дозволяє забезпечити координацію планування, контроль показників, своєчасне виявлення загроз та прийняття оперативних рішень. До основних його функцій належать: контроль за виконанням нормативів, оцінка відхилень від запланованих значень, ідентифікація ризиків, розробка коригувальних заходів та адаптація цілей відповідно до змін зовнішнього середовища.

Досвід розвинених країн Європи свідчить, що ефективною формою підтримки малого та середнього бізнесу є діяльність кооперативних банків, які забезпечують доступ до кредитних ресурсів на вигідних умовах та сприяють підвищенню фінансової стійкості підприємств.

Отже, функціонування підприємств у сучасних економічних умовах вимагає створення комплексної системи фінансово-економічної безпеки та постійного вдосконалення механізмів її управління. Така система дозволяє мінімізувати ризики, підвищити ефективність використання ресурсів і забезпечити стабільний розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія / О. І. Барановський. – К.:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 759 с.
2. Безродна Т.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: визачення сутності поняття / Т.М. Безродна // Вісник Східноукраїнського нац.ун-ту. ім. В. Даля. – 2018. – №10 (128). – Ч. 2.
3. Бланк І. А. Управління фінансовою безпекою підприємства: монографія / І. А. Бланк. - К.: Ніка-Центр, Ельга, 2006. - 776 с.
4. Бондаренко О.М. Оцінка економічної безпеки: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.14 / О.М. Бондаренко. – К.:Фенікс, 2017. – 19 с.
5. Бондаренко О.О. Фінансово-економічна безпека підприємства. / О.О. Бондаренко, В.А. Сухецький. – URL: <http://www.economy.nyuaka.com.ua/3580>
6. Василенко Л. П. Фінанси підприємства:навч. посібник. / Л. П. Василенко, Л. В. Гут. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2018. – 239 с.
7. Варналій З.С. Економічна безпека:навч посіб. / З.С. Варналій. – К.:Знання, 2012. – 647 с.
8. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення : монографія / Т. Г. Васильців. – Львів : Арал, 2018. – 386 с.
9. Васильців Т. Г. Пріоритети та засоби зміцнення економічної безпеки малого і середнього підприємництва: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Гуменюк А. М. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2017. – 248 с.
10. Верхоглядова Н.І.Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін.. – К. : Кондор, 2016. – 240 с.
11. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: навч.посіб / В.В. Вітлінський. – К.:КНЕУ, 2016. – 408 с.

12. Вольська В.В. Методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення та аудиту управлінської діяльності аграрних підприємств/ В.В. Вольська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2018. – С. 83-88
13. Воротін В.Є. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети / В.Є. Воротін, В.С. Куйбіда, Е.М. Лібанова. – К.:НІСД, 2019. – 820 с.
14. Герасимчук З.В. Економічна безпека регіону: діагностика та механізм забезпечення: монографія/ З.В. Герасимчук, Н.С.Вавдіюк. – Луцьк: Надстир'я, 2017. – 244 с.
15. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. вищих навчальних закладів / О.О.Гетьман, В.М. Шаповал. – К. : Центр навчальної літератури, 2018. – 488 с.
16. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства: автореф. дис. д-ра екон. Наук: 08.00.09; 21.04.02/. – К.:Знання, 2016. – 33 с.
17. Губський Б. В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення : монографія / Б. В. Губський. – К.: ДП «Укрархбудінформ», 2011. – 122 с.
18. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліковоаналітичного механізму менеджменту / О.Д. Гудзинський, Г.Г. Кірейцев, Т.М. Пахомова // Облік і фінанси АПК. – 2018. - №3. – С. 89-93
19. Грещак М.Г. Економіка підприємства: підруч. / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко. – К.:КНЕУ, 2011. – 528 с.
20. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Н. М. Деєва, О. І. Дедіков. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 328 с.
21. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / Л. І. Донець, Н.В. Ващенко. – К.: ЦУЛ, 2017. – 240 с.
22. Захаров О.І. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності: навч. посібник / О.І. Захаров, П. Я. Пригунов. – К.: КНТ, 2016. – 257

23. Здрок В. В. Прикладна економетрика. Симультаивні моделі: навч. посібник. Ч. 1. / В. В. Здрок. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – 112 с.
24. Іванілова О.С. Економіка підприємства: підручник. – К.:Центр учбової літератури, 2012. – 728 с.
25. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навч.посіб. / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 256 с.
26. Іващенко О.В. Системи фінансово-економічної безпеки підприємства. – URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer28/51.pdf>
27. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: курс лекцій / М.М. Єрмошенко, С.А. Єрохін, О.А. Стороженко. – К.: НАУ, 2012. – 506 с.
28. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : навч. посібник. / М. І. Камлик. – К. : Атіка, 2017. – 432 с.
29. Каркавчук В. В. Аналіз системи фінансової безпеки підприємства / В. В. Каркавчук // Вісник Львівського національного університету. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2020. –№ 38. – С. 90-94.
30. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент / Г. І. Кіндрацька. – К. : Знання, 2016. – 366 с.
31. Кириченко О.А. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємства. – К.:Знання, 2012 – 369 с.
32. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: навч. посіб. / П.Г. Клівець – К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
33. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова.. – К. : Знання, 2018. – 485 с.
34. Ковальов Д.С. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства / Д.С. Ковальов, І.П. Плетнікова // Економіка України. – 2019. – №4. – С. 35-40.
35. Ковальов Д.С. Економічна безпека підприємства / Д.С. Ковальов, Т.М. Сухорукова // Економіка України. – 2018. – № 10. – С.48-53.

36. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. – К.: Лібра, 2016. – 280 с.
37. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю. Б. Кракос, Р. О. Разгон // Економіка та управління підприємствами: проблеми теорії та практики. – 2020. – № 1(1). – С. 86-97.
38. Лук'яненко І. Г. Економетрика : підручник / І. Г. Лук'яненко, Л. І.Краснікова. – К. : Товариство «Знання», КОО, 2009. – 494 с.
39. Мартюшева Л.С. Фінансова безпека підприємств: конспект лекцій / Л.С. Мартюшева, Т.Б. Кузенко, О.Ю. Литовченко. – Харків: ХНЕУ, 2010. -140 с.
40. Міронов В.С. Фінансова безпека як складова економічної безпеки.– URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1256>
41. Мойсенко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Навч.посіб. / І.П. Мойсенко, О.М. Марченко. – Львів:Арал, 2016. – 380 с.
42. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник / В. О. Мец. – К. : КНЕУ, 2012. – 132 с.
43. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2018. –472 с.
44. Мунтіян В. І. Економічна безпека України: монографія / В. І. Мунтіян. – К. : Вид-во КВІЦ, 2010. – 464 с.
45. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч.посіб / В.Л. Ортинський, І.С Керницький, З.Б. Живко. – К.:Правова єдність, 2016. – 544 с.
46. Пархоменко О.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішень в системі науково-технічної інформації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. спец. 08.02.02 «Економіка та управління науково-технічним прогресом» / О.В. Пархоменко. – К.:Знання, 2016. – 24 с.
47. Підхомний О. М. Типологія загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємницької діяльності / О. М. Підхомний, Н. О. Микитюк, І. П. Вознюк //

Зб. наук. праць «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2016.- С. 119-123.

48. Реверчук Н.Й. Економічна безпека в Україні: держави, фірми, особи: навч. посіб. / Н.Й. Реверчук, Я.Й. Малик, І.І. Кульчицький. – Львів: ЛФ МАУП, 2011. – 192 с.

49. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: підручник – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 390 с.

50. Сухоруков А. І. Сучасні проблеми фінансової безпеки України : монографія / А. І. Сухоруков. – К: НІПМБ, 2017. – 117 с.

51. Фоміна М. В. Проблеми економічно безпечного розвитку підприємств: теорія і практика : монографія / М. В. Фоміна. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2016. – 141 с.

52. Хлістунова Н. В. Фінансові ризики і платоспроможність підприємств / Н. В. Хлістунова // Актуальні проблеми економіки. – 2018.– № 7(25). – С. 63-68.

53. Череп О.Г. Управління фінансово-економічною безпекою підприємств в Україні. – К.: Знання, 2012. – 430 с.

54. Шемаєва Л. Г. Забезпечення економічної безпеки підприємства на основі управління стратегічною взаємодією із суб'єктами зовнішнього середовища: монографія / Л. Г. Шемаєва. – Київ, 2012. – 357 с.

55. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: навч. посіб. / З.Є. Шершньова, С. В. Оборська. – К.: КНЕУ, 2011. – 384 с.

56. Шенда А. В. Ризики в підприємстві: оцінювання та управління: навч. посіб. / А. В. Шенда, М. В. Голованенко. – К.: Знання, 2017. – 271 с.

57. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект : монографія / С. М. Шкарлет. – К. : Книжкове вид-во Національного авіаційного університету, 2017. – 435 с.

58. Шлемко В. Т. Економічна безпека України: сутність та шляхи забезпечення : Монографія / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. – К. : НІСД, 2019. – 144 с.

59. Штангрет А.М. Процес здійснення обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства / А.М. Штангрет. - К. : НІСД, 2016. – 234 с.

60. Штанден Р.С. Економічна безпека підприємства / Р.С. Штанден, О.К. Дамченко. – К.:Цент. учб. літ-ри, 2016. – 189 с.

61. Яценко Г. В. Фінансова безпека підприємств і банківських установ / Г.В. Яценко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2017. – 285 с.